

# Ο τελευταίος γεωργός (ιστορικό μυθιστόρημα)

Το τελευταίο βιβλίο της τριλογίας ιστορικών μυθιστορημάτων της καταξιωμένης συγγραφέως Γιώτας Κριλή αποκλειστικά στον Κόσμο



Γιώτα Κριλή

## Μέρος δεύτερο Ματωμένες γειτονιές-11

**Α**ρχισαν να παίζουν τα όργανα αλλά ο κόσμος δίσταζε να σύρει το χορό. Τον βάραινε το πένθος για τα παλικάρια. Τότε είναι που ο παπα-Γιάννης φώναξε:

- Δεν ήταν μάταιος ο θάνατος των παλικαριών. Θυσιάστηκαν για την πατρίδα. Είναι ήρωες και θέλουν να είμαστε και εμείς γενναίοι. Θα χορέψουμε μες στη χαρμολύπη μας και μαζί μας θα χορέψουν και οι ψυχούλες τους.

Και γνεύοντας στον πρόεδρο και στο Στρατή έσυρε το χορό και έκανε δυο γύρους με το τραγούδι:

*Τούτ' η γης με τα χορτάρια τρώει νιους και παλικάρια.*

*Τούτ' η γης με τα λελούδια τρώει νιες και κοπελούδια.*

*Τούτ' η γης που την πατούμε, όλοι μέσα θε να μπούμε.*

*Τούτ' η γης θα φάει και μένα με τα φρούδια τα γραμμένα.*

Ο πρόεδρος κράταγε το Στρατή που χόρευε μπροστά με νάζια και καμώματα. Μετά έσυραν το χορό ο Νικήτας με τον Αριστείδη. Να σου η Σταυρούλα και ο Βαγγέλης με τον πρωτότοκο γιο τους τον Παντελή στη μέση ντυμένο ναύτη. Ήταν πρωτόγνωρη η στολή και το μελαχρινό σγουρόμαλλο αγόρι έμοιαζε σαν αγγελούδι. Μαζί τους και οι ανάδοχοι. Τους χόρευε μπροστά ο Βαγγέλης και ο Σωκράτης χόρευε μπροστά το βαφτιστήρα τους. Σιγά-σιγά, μεγάλωνε ο χορός. Έγινε διπλός, έγινε τριπλός. Τράβηξαν μέσα την Ερμιόνη και τον Ηρακλή, τη Νικολέτα και το Στέλιο. Η Φιλομήλα ντάντευε την Ειρήνη.

Όσο περνούσε η ώρα τόσο φούντωνε το γλέντι. Είχε μεσουρανήσει ο ήλιος, όταν άρχισαν να φεύγουν οι τσοπάνηδες που είχαν τα κοπάδια τους κλεισμένα μέσα. Σταδιακά, τους ακολουθούσαν και οι άλλοι.

Αργά το δειλινό, παρέες-παρέες γύριζαν τα σπίτια και χαιρέταγαν τα άτομα που είχαν την ονομαστική τους εορτή. Στο σπίτι του προέδρου γιόρταζε η Νικολέτα και ο Νικόλας το στερνοπούλι της οικογένειας. Γιόρταζε και ο Στρατής με τη Στράταινα τον ξενιτεμένο τους γιο το Νικόλα.

\*

Την επόμενη μέρα, η Μαρία και ο Σωκράτης ξύπνησαν τα ξημερώματα από το σαματά των ζώων και των πουλιών, αλλά κουκουλώθηκαν με τα σκεπάσματα και ξανακοιμήθηκαν. Είχε φτάσει ο ήλιος στο χωριό όταν σηκώθηκαν. Ο

βαφτιστικός τους ο Παντελής είχε ξεθαρρέψει μαζί τους και τους πήγαινε από κοντά. Κάθισαν μαζί γύρω από το σοφρά και έφαγαν το ζεστό γλυκό τραχανά που τους σέρβιρε η Σταυρούλα. «Ξέρεις κάνα τραγούδι;» τον ρώτησε η Μαρία χαϊδεύοντας τα μαύρα σγουρά μαλλιά του. Ο Παντελής άρχισε αμέσως να τραγουδάει: Τσοπανάκος ήμουνα προβατάκια φύλαγα, δεν εφύλαγα πολλά... «Μου το 'μαθε η γιαγιά μου», είπε όταν τελείωσε.

Ήρθε και η γιαγιά η Αργύραινα με το κοπάδι της και τους έφερε πρώιμα κεράσια. Έπειτα άρμεξε τις προβατίνες και τους πρόσφερε φρέσκο γάλα. Πήγαν να δουν το Ρήγα και τα αρνάκια στον τσάρκο. Όταν γύρισαν, η γιαγιά τους φίλεψε βούτυρο από το καδί στρωμένο πάνω σε φέτες ψωμί, πασπαλισμένο με ζάχαρη.

Αργότερα, η Μαρία και ο Σωκράτης πήγαν μαζί με τη Στέλλα να φυλάξουν τα πρόβατα για να κάνουν παρέα στις προβατίνες τους. Ο Ηρακλής με την Ερμιόνη παρέα με το Στέλιο και τη Νικολέτα πήγαν στην εκκλησία. Ο Μαστροπάν που ήταν ψάλτης είχε πάει νωρίς. Η Ερμιόνη δεν τον είχε ξανακούσει να ψέλνει και έμεινε άναυδη με τη μελωδική στεντόρεια φωνή του. Σαν τελείωσε η λειτουργία, στάθηκαν στο προαύλιο της εκκλησίας που ήταν πάνω στο λόφο και αγνάντεψαν το τοπίο. Φάνταζε μαγευτικό μες στην μαγιάτικη βλάστηση. Αργά το δειλινό, ο Ηρακλής με τον το Στέλιο και το Μαστροπάν επισκέφθηκαν το κρασοπουλειό του Νυφιστάκου. Τους υποδέχτηκε χαρούμενος.

- Βλέπω ωραία γενειάδα, κυρ-δάσκαλε; Μήπως πας για παπάς; είπε αστεϊευόμενος.

- Πενθώ για τους νέους που χάθηκαν στον πόλεμο, και για πολλά άλλα.

- Έπεσαν υπέρ της πατρίδας. Είναι ήρωες. Να είναι πολυχρονεμένος ο βασιλιάς μας, που κέρδισε της μάχες και δόξασε την Ελλάδα. Είναι το πεπρωμένο του. Να κυνηγήσει τους Αγαρηνούς πέρα στην Κόκκινη Μηνιά και να πάρει την Πόλη. ...πάλι με χρόνους με καιρούς, πάλι δικά σας είναι, είπε ο παπα-Γιάννης, κάνοντας το σταυρό του και φωνάζοντας: «Ζήτω ο βασιλιάς!» «Ζήτω!» επευφήμησαν οι θαμώνες του κρασοπουλειού. «Ζήτω!» ψέλλισαν και ο Ηρακλής με το Στέλιο, ενώ ο Μαστροπάν σιωπούσε.

- Μαστροπάν, πού 'ναι το δικό σου «ζήτω» για το βασιλιά μας; ρώτησε ο Νυφιστάκος.

- Έχω προηγούμενα μαζί του, είπε και χτύπησε το ξύλινο πόδι του. Άλλωστε

οι νίκες οφείλονται στον Ελευθέριο Βενιζέλο που νοικοκύρευσε το κράτος και το στρατό μας.

- Δοξασμένο να 'ναι τ' όνομά του! Έβαλε τέρμα στη ληστεία και μας έσωσε, είπε ο Κωνσταντάρας ο πρωτονοικοκύρης.

- Κυρ-δάσκαλε, τι λες εσύ για όλα αυτά;

- Συμφωνώ με τον Μαστροπάν. Όμως, είναι πολύπλοκα τα πράγματα. Ήμουν παρών και στους δυο Βαλκανικούς Πολέμους. Διαδόθηκε ότι οι απώλειες θα ήταν λιγότερες αν δεν έκανε τις γκάφες του ο βασιλιάς Κωνσταντίνος σαν στρατάρχη. Δυστυχώς, δεν έχει τη σύνεση του αείμνηστου πατέρα του του βασιλιά Γεωργίου. Έπειτα, εγώ είμαι οπαδός του Ρήγα Βελεστινλή. Όπως γνωρίζετε, είχε το όραμα για τους λαούς να ζουν ειρηνικά κι αδελφωμένα, στην πίστην του καθένας ελεύθερος να ζει. Ο Β' Βαλκανικός Πόλεμος ήταν ένας ανήλεος μακελάρης. Το πρόβλημα είναι που η Τουρκία και η Βουλγαρία δεν έχουν δεχθεί τ' αποτελέσματα. Υποστηρίζονται από τη Γερμανία και την Αυστρία που έχουν αποικιακά σχέδια για τη Μεσόγειο. Σήμερα ματώνουν οι Έλληνες χριστιανοί της Ανατολής που ξεριζώνονται βίαια από τις πατρογονικές τους εστίες. Δεν γνωρίζουμε τι μας επιφυλάσσει το μέλλον.

Τον άκουσαν με προσοχή και βαριοθύμησαν. Είχαν μεγάλη εκτίμηση στον πρώην δάσκαλο. Ο Στρατής θυμήθηκε τους στίχους:

*Ως πότε παλικάρια να ζούμε στα στενά μονάχοι σαν λιοντάρια στες ράχες στα βουνά;*

- Να δώσει ο Μεγαλοδύναμος να έχουμε ειρήνη, ευχήθηκε ο παπα-Γιάννης. Δεν έχουμε άλλα παλικάρια για το σφαγείο του πολέμου.

- Πάντα άξιος, κυρ-δάσκαλε! φώναξε ο μπαρμπα-Ντίνος ο Ιπποκράτης και συνέχισε: Να χαιρέσαι τη γενειάδα, σου πάει. Είδα τον πατέρα σου στο παζάρι της Τριπολιτσάς. Μου 'πε ότι θα πάτε στο Λεβίδι και σας περιμένει.

- Ευχαριστώ, μπαρμπα, θα πάμε αύριο. Ο Στρατής κίνησε τραγούδι:

*Τον κούκο δεν τον άκουσα τη νύχτα να λαλήσει*

*κι απόψε μες τον ύπνο μου, στη μέση στο όνειρό μου*

*ακώ τον κούκο να λαλεί, τον Αύγουστο τη νύχτα,*

*να κελαιπεί σαν το πουλί κι ανθρώπινα να κρένει:*

*«Κάνε οι κλέφτες θα καθούν, κάνε η Τουρκιά θα λείψει».*

Η συνέχεια την άλλη Παρασκευή

“...Έπειτα, εγώ είμαι οπαδός του Ρήγα Βελεστινλή. Όπως γνωρίζετε, είχε το όραμα για τους λαούς να ζουν ειρηνικά κι αδελφωμένα, στην πίστην του καθένας ελεύθερος να ζει...”